

Aan: Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Van: The Auditing Company B.V.
Datum: 12 april 2024
Onderwerp: Ontwerp regeling tot wijziging van de regeling Waadi in verband met de invoering van een toelatingsplicht voor het ter beschikking stellen van arbeidskrachten

Wij hebben kennisgenomen van de wijziging van de regeling Waadi in verband met de invoering van een toelatingsplicht voor het ter beschikking stellen van arbeidskrachten en het bijbehorende concept normenkader (toelatingsstelsel) en concept inspectie-schema.

Als geaccrediteerde inspectie-instelling (ISO 17020, type A) voeren wij werkzaamheden uit in het kader van het SNA-inspectieschema (NEN 4400-1), voor de brancheverenigingen ABU en NBBU, en in het verleden voor de Stichting Naleving Cao voor Uitzendkrachten (SNCU). Hiermee hebben wij geruime ervaring opgebouwd op het gebied van het beoogde toelatingsstelsel: “het verbeteren van de positie van ter beschikking gestelde arbeidskrachten en in het bijzonder die van arbeidsmigranten; en het waarborgen van een gelijk speelveld voor alle in- en uitleners.”

In deze hoedanigheid hebben wij inhoudelijk naar het concept normenkader en concept inspectie-schema gekeken en komen wij tot de conclusie dat er meerdere punten zijn die de uitvoerbaarheid voor een toekomstige inspectie-instelling moeilijk, en wellicht zelfs onmogelijk, zullen maken. De voor ons drie van de meest in het oog springende punten hebben wij hier onder elkaar gezet.

1. Vaststellen bedrijfsactiviteiten van de onderneming

Het toelatingsstelsel is bedoeld voor uitleners die arbeidskrachten in Nederland ter beschikking stellen. Naast deze bedrijfsactiviteit kunnen er bij een onderneming ook andere bedrijfsactiviteiten van toepassing zijn. Binnen het concept normenkader en concept inspectie-schema is de beoordeling hiervan als volgt omschreven:

Bijlage I. Normenkader als bedoeld in artikel 3a

4. Algemeen

4.1 Identificatie van de onderneming

b) Verder moet de onderneming:

1) inzicht geven in de bedrijfsactiviteiten van de onderneming die betrekking hebben op het ter beschikking stellen van arbeid, waarbij deze verschillende bedrijfsactiviteiten gegroepeerd uit de financiële administratie moeten blijken;

Bijlage II. Inspectieschema als bedoeld in artikel 3c, eerste lid

3. Inspectiemethodiek

4.1 Identificatie van de onderneming

(...) Hierbij zal geen toetsing gedaan worden of de activiteiten die volgens de onderneming niet onder ter beschikking van arbeid vallen juist geclassificeerd zijn. Als er onduidelijkheid bestaat over de dienstverlening van de onderneming, stelt de inspecteur nader onderzoek in om eenduidig vast te stellen of sprake is van ter beschikking stelling van arbeid.

Op basis van bovenstaande is het aan de te inspecteren onderneming **zelf** om het onderscheid te maken tussen verschillende bedrijfsactiviteiten, wordt er vervolgens niet beoordeeld of dit juist is

en vindt de inspectie alleen plaats op het ter beschikking stellen van arbeid. Dit lijkt ons een onwenselijke situatie omdat hiermee niet tot een betrouwbaar inspectieresultaat kan worden gekomen.

Als er onduidelijkheid bestaat over de dienstverlening van de onderneming – *wat feitelijk altijd het geval is indien niet 100% aan ter beschikking stellen van arbeid wordt gedaan* – stelt de inspecteur nader onderzoek in. Onduidelijk is wat een “nader onderzoek” precies inhoudt en hoe moet dit geplaatst moet worden in het beoogde tijdspad van maximaal vijf werkdagen voor een inspectie en maximaal 75 werkdagen voor het inspectierapport.

2. Procedures

In het concept inspectieschema staat het volgende omschreven:

Bijlage II. Inspectieschema als bedoeld in artikel 3c, eerste lid

3. Inspectiemethodiek

(...) De uitlener moet aan de inspectie-instelling aantonen dat voor alle eisen aan de administratie er procedures zijn vastgesteld, zijn ingevoerd en worden onderhouden. Procedures kunnen schriftelijk zijn vastgelegd of geautomatiseerd zijn ingevoerd.

In tegenstelling tot het SNA-inspectie schema (NEN 4400-1) wordt er vereist dat procedures niet langer mondeling kunnen worden overeengekomen. Daarnaast ontbreekt een definiëring van “procedure”. De term procedure is namelijk niet opgenomen in het concept normenkader onder ‘Termen en definities’.

Door geen eenduidige normeisen in het concept normenkader op te nemen – zoals het dienen te beschikken over procedures – is er oneindige ruimte voor discussie en interpretatie.

Als vereist wordt dat alle ondernemingen binnen het toelatingsstelsel alle procedures schriftelijk dan wel geautomatiseerd dienen vast te leggen zal er derhalve duidelijkheid geschapen moeten worden – voor zowel de te inspecteren ondernemingen als voor de inspectie-instellingen – wat onder “procedure” wordt verstaan.

Dit kan niet los worden gezien van de achtergrond van dit concept normenkader: de NEN 4400-1, met een resultaatgerichte inspectie. Ofwel een conformiteitscontrole waarbij duidelijke normeisen zijn gesteld waaraan een onderneming kan voldoen (conform) of niet kan voldoen (non-conform). De uitkomst van de beoordeling van een normeis is bepalend of een (eventueel mondeling overeengekomen) procedure bestaat en of een onderneming voldoet. De procedure op zichzelf is niet bepalend.

Indien het hebben van schriftelijke dan wel geautomatiseerde procedures als vereisten worden opgenomen zal er ons inziens aansluiting gezocht moeten worden met een procesgerichte inspectie in plaats van een resultaatgerichte inspectie. Dit behoeft andere kennis, competenties en vaardigheden van inspecteurs en brengt andere accreditatievereisten van de inspectie-instelling met zich mee.

Kort samengevat: een resultaatgerichte inspectie wordt geacht procesgericht te moeten worden uitgevoerd hetgeen om meerdere redenen onwerkbaar en onuitvoerbaar is.

3. Inspectiepersoneel

Naast het feit dat er onvoldoende inspectiecapaciteit (kwantiteit) zal zijn om het grote aantal ondernemingen te inspecteren zal er ook nagedacht dienen te worden over de kwalificatie van inspectiepersoneel (kwaliteit). Dit staat niet omschreven in het concept inspectie-schema.

In het concept normenkader en concept inspectie-schema zijn allerlei eisen aan (de administratie van) een onderneming opgenomen waarbij wordt uitgegaan van specifieke kwalificaties van een inspecteur. Zo dient een inspecteur onder andere kennis te hebben van financiële administraties en loonadministraties, maar ook van het arbeidsrecht en cao-bepalingen. Daarnaast dient een inspecteur kennis te hebben van de Invorderingswet in het kader van de inlenersaansprakelijkheid, maar dient er tevens kennis te zijn van de Wet OB, de Wet LB, Wml, WID, Wav, Waadi, WagwEU, etc. Het spreekt voor zich dat inspecteurs met kennis op al deze voornoemde vakgebieden niet zomaar voor handen zijn. Inspecteurs voor het SNA-inspectieschema worden wel geacht al deze kennis te bezitten.

Wat echter niet van een dergelijke SNA-inspecteur wordt vereist is de kennis voor het beoordelen van procedures (zie het 2^e punt hierboven). Bij het beoordelen van procedures kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het beoordelen van managementsystemen (ISO 9001) waarbij de inspectie-instelling en haar inspectiepersoneel is geaccrediteerd volgens ISO 17021.

Naast beoordeling van procedures vergt de beoordeling van het loonverhoudingsvoorschrift aanvullende kennis van een inspecteur. Kennis met name op het vakgebied arbeidsrecht. Hierbij kan worden gedacht aan opleidingen die bijvoorbeeld de ABU en de SNCU vereisen van het inspectiepersoneel.

Los van de benodigde kennis op uiteenlopende vakgebieden moet niet te makkelijk voorbij worden gegaan aan de druk die wordt gelegd op een toekomstige inspecteur binnen het toelatingsstelsel: de belangen voor de te inspecteren ondernemingen zijn door het wettelijk verplichte karakter erg groot. Als inspecteur moet je hier tegen bestand kunnen zijn in de verbale en non-verbale communicatie.

Door onze jarenlange ervaring in het werkveld weten wij enigszins wat er van een inspecteur wordt verlangd maar het is ons niet duidelijk wat de precieze vereisten zijn van het inspectiepersoneel binnen het toelatingsstelsel.

Uiteraard zijn wij bereid om een nadere toelichting te geven.

Hoogachtend,

The Auditing Company

Michel Tolenaars
Sander Neiteler